

Срђан В. Тешин

БЕСТИЈАРИЈ

БУЉИНА

Алкатоју – а можда и њене сестре Леукипу и Арсипу, ћерке беотског краља Миније – славни гласник богова Хермес преобразио је у *буљину* због непоштовања богова. Пре тога их је Дионис, Зевсов најмлађи бесмртни син, казнио лудилом.

(У магновењу нисам био сигуран да ли сам будан или спавам. Онда сам наново зачуо: „Ху-у-у.“ Збацио сам перину и стојећи на расклиманом отоману, зурио кроз лабрњи прозор. Обасјана месечином, на комшијиној крушци стајала је *буљина*. Мрдала је ушним перјем и кривила главу. Гледала је у мене својим крупним, наранџастим очима. Хукнула је још једном, раширила крила и одлетела. Уплашио сам се, али мама је била трудна и било ми је забрањено да се кришом увлачим код ње и тате у кревет. Бака и деда су хркали, леђима окренути једно другом. И нису ми веровали ни реч када сам им за доручком причао о пернатом ноћном посетиоцу. Деда је рекао: „Имаш заушке, грозничав си.“ Бака није ништа рекла, али сам разумео зашто ми брани да се пењем на чика Жаркову крушку: да се не бих нашао у друштву вештица и демона.)

ГУСЕНИЦА

Пошто је преузео власт, титан Крон, најмлађи Уранов и Гејин син, ослободио је своју полубраћу и полусестре из Тартара, да би они, убрзо, почели да доводе у питање његову власт. Крон их је због тога казнио и поново бацио у Тартар. Потом је поверио Кампи – чудовишту у облику *гусенице*, рођеном у Либији, и то из земље – да у Подземљу чува претворне киклопе и хекатонхејре.

(Тата је паркирао наранџастог „стојадина” у дворишту стоваришта „Јеловица”. Пословођа нас је повео у разгледање изложене столарије. Тата је одабрао четири двокрилна прозора, једна балконска врата, троје застакљених собних врата и двоја врата од пуног дрвета. Базао сам по стоваришту док је он у канцеларији плаћао купљене прозоре и врата, које је планирао да угради у нашу нову кућу. У прашини сам угледао *гусеницу*. Тело јој је било светлозелено, ишарано црним тачкицама и квржицама. Ногом сам је померао лево-десно. Није се мрдала. Касније, седећи иза тате, гурнуо сам му под нос гумену гусеницу натакнуту на штап. „Стојадин” је у страху заплесао по путу.)

ЈЕЖ

Зна се да су морски јежеви свете животиње посвећене Афродити, богињи љубавне чежње, рођеној из пене. Обични *јеж* се не повезује нити с Афродитом нити с неким другим боговима. Без обзира на то што Плутарх, рецимо, тврди да је видео јежа налик на велики грозд који се котрља по тлу, мит је да јеж сакупља грожђе из винограда на својим бодљама.

(Бошко је замахивао циглом и ударао *јежа* који се склупчао у прашини пута. Помислио сам да ће га сигурно убити ако нешто не предузнем. Бошко је прошле године својој мачки избио око каменом испаленим из праћке, па јој

ноге угурао у орахове љуске премазане катраном, везао јој конзерве за реп и бацио је на кровчика Мошине ковачнице. Поткована мачка арлаукала је и трчала по цреповима правећи страшну буку. Отишао сам до гараже и узео металну раткапну с татиног „стојадина”. Иако је био млађи од мене, плашио сам се Бошка, али свеједно сам дрчно стао испред њега. И пре него што ће јежа још једном ударити циглом, успео сам да под несрећну животињицу подвучем раткапну. Отрчао сам у двориште и сакрио јежа у високу траву. Чуо сам преко зида како Бошко и његов отац Жарко ричу од смеха.)

КОЊ

Говорило се да су божански и бесмртни *коњи* Балије и Ксант првобитно били титани, који су у борби између богова и титана пристали уз богове, и то Балије – шарац с белом звездом на челу и с моћи говора – уз Зевса, а Ксант уз Посејдона. Да их титани не би препознали, претворени су у коње.

(Пијани комшија Жарко је насред улице корбачем тукао свог старог *коња* упрегнутог у шпедитер. Ударао га је и ударао, све док чика Моша није дотрчао, отео Жарку бич и одаламио га својом ковачком чворноватом шакетином. Док је Жарко бауљао по јендеку, Моша је испрегао његово кљусе раскрвављених леђа и бокова и одвео га у шталу. Све време док је он тимарио пребијеног коња, појио га хладном бунарском водом и давао му свежег сена, Жарко је бесно замахивао косом по ваздуху. У једном тренутку умало да покоси и уплаканог Бошка који је безглаво облетао око пијаног оца.)

КОРЊАЧА

Хелона је живела на обали реке и ни под којим условима није желела да напусти своју кућицу чак ни онда када ју је Хермес позвао на Зевсово и Херино венчање. Расрђен, најмлађи од дванаест олимписких богова, непослушну девојку је, заједно с кућицом, бацио у реку и претворио у *корњачу*, животињу која никада не напушта свој дом.

(У јарку испред Лацикине куће пронашао сам барску *корњачу*. Отрчао сам с њом право код свог друга. Одушевљено ју је гледао једући чикове. Сав умусављен замашћеном алевом паприком, Лацика је предложио да корњачи направимо базен. Убрзо смо у његовој башти ископали рупу, оградиле је блатом и кољем, сипали воду у посуду из које су пре тога пили гушчићи, набрали вишања, трешања и јагода и ставили их пред корњачу. Посматрали смо је неко време, а онда смо отишли на канал да пецамо. По повратку, нисмо затекли корњачу у рупи у коју смо је сместили. Тражили смо је у повртњаку, али нашег Витеза Које нигде није било. Пронашли смо само отиске дечијих стопа у прабини. Седећи у конки, с ногама подигнутим на корпу пуну клипова кукуруза, комшија Жарко је пушио цигарете завијаче, а пепео отресао у пикслу направљену од корњачиног оклопа.)

КРТИЦА

Приповеда се да је Хелије ослепио моћног краља Трачана Финеја на молбу свог сина Ејета и да га је касније претворио у *кртицу* која је од њега наследила слепило и прождрљивост.

(Чика Жарко је носио нешто на лопати. Сишао сам са ораха да бих видео шта је бацио у дебелу и врелу прашину земљаног пута. Испред мојих босих ногу лежала је мртва *кртица*.)

Њено сомотски црно и густо крзно пресијавало се на сунцу. Залупивши трошна авлијска врата, Жарко је опсовао: „Копај сад, уштво!” Деда је седео на басамацима испред куће. Чуо сам кад је промрмљао: „Луд човек.”)

МЕДВЕД

Полифонта, Трасина и Хипнојева кћерка, није признавала моћ богиње љубави Афродите него је отишла у планине и придружила се девичанској богињи Артемиди. Расрђена Афродита је казнила Полифонту тако што је у њено срце улила луду љубав према *медведу*, коме се девојка и подала. Родила је медведолике, снажне, дивље и зле синове Агрија и Ореја, који се нису бојали ни богова ни људи, све док их, заједно с мајком, Хермес није казнио и претворио у птице грабљивце.

(Све петоро смо излетели на улицу. Испред наше куће играла је *мечка*. Млада чергарка је ударала у таламбас, а мечкар је животињу, везану дугачком мотком, терао да стоји на две ноге. Мечкина губица била је окована металном брњицом и дебелим ланцем. Улични плес је престао кад је „бели удовац” Жарко излетео из куће и бесно млатарајући лопатом растерао окупљене комшије. Цигани и њихова мечка побегли су пред лудим Жарком. Сокаком је одзвањала страшна рика медведице.)

ПЕТАО

Предање каже да је рођењу Аполона – сина Зевса и Лете, брата близанца богиње Артемиде – на острву Делу присуствовао и *пейшао*. Због тога је овај пернати сведок Сунчевог изласка постао Летина омиљена животиња.

(Након што је селом протутњала кокошија кута, у нашем кокошињцу, у ком је одувек било

разне перади, преживео је само *џеџић* коме сам дао име Софроније. Тумарао је празном авлијом, кукурикао, чепркао по тросковцу који се раширио двориштем и спавао на Флоковој кућици. Мој пас као да није примећивао усамљеног петла. Кад је Софроније умро од старости, тата га је сахранио у дну баште и означио гробно место крстом и јоргованом. Флок сад спава на хумци изнад Софронијевих костију.)

ПУЖ

У Нерита, сина морског бога Нереја и Океаниде Дориде, заљубио се Посејдон. Приповеда се да су се њих двојица тако брзо возили кочијама по морским таласима да чак ни тритони, слуге бога мора, нису могли да држе корак с њиховим коњима, што је разљутило бога Сунца Хелија, па је – вероватно што је и сам био заљубљен у Нерита – лепог младића претворио у *џужа*.

(Тата је паркирао наранџастог „стојадина” у близини Гимназије „Коча Коларов”. Док смо ходали ка „Војводини”, приметио сам у влажној трави *џужеве* огромних кућица. Подигао сам један оријашки примерак и ставио га у џеп виндјакне. У хотелском ресторану смо наручили супу и кувано јело с дневног менија. Супу су нам послужили у металним шољама. Нисам могао да је поједем до краја. Мрзео сам раскуване резанце. Конобар је рекао да сваком оном ко не поједе супу мора остатак да саспе у џеп. Уплашен, извадио сам пужа из џепа и ставио га на ивицу стола, која није била покривена чаршавом. Клижући као на утрци, пуж је за собом остављао сребрнкасти, слинави траг.)

ВЕПАР

Кад је краљ Енеј, после једне жетве, заборавио да принесе жртве Артемиди, разљућена богиња послала је страшног *вейра* да опустоши калидонску земљу. Краљев син Мелеагар сакупио је ловце из разних грчких градова да му помогну да убије огромну животињу. Лов на Калидонског вепра трајао је шест дана. Међу ловцима се налазила и једна жена, хероина Аталанта, која је вепра прва ранила, потом му је Амфијарај избио око, да би му Малеагар задао смртоносни ударац. Због вепрове коже, коју је заљубљени Енејев син поклонио Аталанти, избила је свађа међу ловцима и рођацима. Мелеагара је зачарала његова мајка Алтеја и убила га магичном цепаницом.

(Мог друга Лацику тата је научио како да по селу води нераста. Чика Моша је имао *вейра* за приплод и добро је зарађивао од оплођавања крмача. Уморан и ненаспаван, Лацика би, након што би нераст обавио ранојутарњи посао, лежао и дремао на леђима огромне свиње која је знала сама да нађе пут до куће. Лацика се одмалена диви људима који кроз живот иду као нераст сокаком.)